

1. Про професійну реабілітацію та зайнятість інвалідів: Конвенція №159 від 20.06.1983 р. // Міжнародне законодавство про охорону праці. – Т. 2, 1997. – 440 с.
2. Про запобігання великим промисловим аваріям: Конвенція Міжнародної організації праці № 174 // Конвенції та рекомендації, ухвалені Міжнародною організацією праці. 1919-1964. – Женева: Міжнародне бюро праці. – Том II. – 1999. – С. 1437-1444.
3. Про безпеку та гігієну праці в шахтах: Конвенція Міжнародної організації праці від 22.06.1995 р. № 176. URL : http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=993_093.
4. Про основи сприяння передовій організації охорони праці на національному рівні: Конвенція (№ 187) від 05.06.2006 // Охорона праці. – 2012. – №6. – Ст. 5-18.
5. Рекомендації про основи сприяння передовій організації охорони праці на національному рівні (№197) від 05.06.2006. *Охорона праці*. 2012. №6. Ст. 20-36.
6. Бойко Р. Б. Правовий аспект охорони праці: міжнародний досвід для України. *Вісник Академії адвокатури України*. № 3 (22). 2011. С. 81-86.
7. Яцкін В. І. Досвід зарубіжних країн у сфері державного регулювання проблем охорони праці. *Теорія та практика державного управління*. 2019, Вип. 3 (42). С. 1-6.

Едуард Рижков

кандидат юридичних наук, професор
*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

МІЖНАРОДНІ ТА ВНУТРІШНЬОДЕРЖАВНІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА В ПРОЦЕСІ ДЕОКУПАЦІЇ КРИМУ

Дії визвольного руху в Криму набирають обертів по мірі того як ЗСУ нарощує свою спроможність щодо військової деокупації та більш чітко формується політична позиція України щодо цього питання.

Дотримання прав людини в процесі бойових дій як і самого принципу верховенства права то є відносна проблема з огляду на засоби, що використовуються не тільки регулярними військами але й розвідувально-диверсійними групами та партизанами з числа патріотично-налаштованих громадян [1].

З огляду на це, на нашу думку, необхідно саме на підготовчому етапі деокупації передбачити механізми забезпечення верховенства права з метою мінімізації фактів порушення прав та свобод людини (як це не цинічно звучить у випадку з окупантами).

Відправною точкою формування стратегії з цього питання на відміну від подій 2014 року зараз є не лише політична воля керівництва держави та гарантів будапештського меморандуму (або її відсутність), а й думка українського народу [2; 3; 4].

Переважає більшість українців (85%) вважають, що перемогою України

у війні з Росією буде звільнення усіх її територій, включно з Кримом і окупованим Донбасом, свідчить опитування соціологічної групи «Рейтинг». Від початку повномасштабного вторгнення Росії така переконаність зросла (з 74% у березні до 85% у листопаді 2022). Лише 9% обрали варіант повернення лише територій, які Україна контролювала до 24.02.22. Водночас за продовження бойових дій на території Росії виступають не більше ніж 5% [5].

Суспільна думка свідчить про те, що жодних компромісів з країною-агресором щодо довготривалих підходів у розв'язанні проблеми деокупації не повинно бути. Звільнення Криму повинно бути безумовним і проводитись якнайшвидше за наявних воєнних можливостей. Такий підхід буде сприяти також найшвидшому припиненню правового безладу на півострові [6].

Тому, міжнародні партнери України, поважаючи волю українського народу, дедалі чіткіше для себе усвідомлюють це прагнення та формують свою позицію в унісон із нашою [7].

Розуміння певних ризиків глобального характеру (нанесення ядерного удару) не є перешкодою до реалізації свого прагнення для українського народу, проте потребує додатково від правників застосування механізмів, які б зменшили опір з боку ворога та сприяли демонстрації «жесту доброї волі» з боку агресора та колаборантів [8, с. 229].

Одним із таких інструментів ми вбачаємо застосування в повній мірі можливостей правоохоронних органів та судової системи у притягненні до кримінальної відповідальності осіб за державну зраду, колабораційну діяльність та пособництво ворогу не після перемоги над ворогом і звільнення території Криму від окупантів, а вже зараз. І це є принциповим [9].

Тобто, таку діяльність необхідно проводити у найактивний спосіб до початку активних військових дій з деокупації півострову. Цивілізований підхід у такий правовий спосіб буде психологічно і фактично сприяти розумінню вказаними суб'єктами невідворотність покарання за злочини, передбачені статтями 111, 111-1, 111-2 Кримінального кодексу України [10]. Це у свою чергу зменшить факти народної розправи над ними у спосіб, що не завжди є сумісний з принципом верховенства права [11].

За належного усвідомлення необхідності такої підготовчої роботи на випередження вітчизняні правоохоронні органи разом із представниками Феміди потенційно здатні сформулювати «правове цунамі» з континентальної частини України, що незворотно та безкомпромісно накриє значну частину п'ятої колони РФ, яка поки що перебуває на півострові, а також буде сприяти його звільненню та встановленню правового порядку.

1. Партизани з «АТЕШ» взяли на себе відповідальність за підпал казарм у Криму. URL : <https://suspilne.media/336056-partizani-z-ates-vzali-na-sebe-vidpovidalnist-za-pidpal-kazarm-u-krimu/>.

2. Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_158#Text.

3. Звільнення Криму – у Києві готуються до відновлення влади над півостровом. URL : <https://skeptik.com.ua/zviltennia-krimu-y-kiyevi-gotyutsia-do-vidnovlennia-vladi-nad-pivostrovom>.
4. Голова Меджлісу закликав росіян залишити Крим: «Далі буде тільки гірше». URL : <https://tsn.ua/politika/golova-medzhlisu-zaklikav-rosiyan-zalishiti-krim-dali-bude-tilki-girshe-2200036.html>
5. Перемогою у війні 85% українців вважають звільнення всіх територій, включно з Кримом і Донбасом – опитування. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-krym-donbas-opytuvannia/32174408.html>
6. У Криму окупанти та колаборанти розправляються один з одним: Світовий Конгрес українців. URL: <https://www.ukrainianworldcongress.org/ua/u-krimu-okupanti-ta-kolaboranti-rozpravlyayutsya-odin-z-odnim/>
7. Ходжес: Україна може звільнити Крим у 2023 році URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/09/10/novyna/bezpeka/hodzhes-ukrayina-mozhe-zvilnyty-krym-2023-roczii>
8. Рижков Е.В. Колабораціонізм у питанні деокупації Криму / Е.В. Рижков/ Крим – це Україна: стратегія деокупації та реінтеграції : матеріали Міжнародного науково-практичного круглого столу (м. Одеса, 24 лютого 2023 року). – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. – С. 226-230
9. Рижков Е.В. Використання інформаційних технологій для встановлення колаборантів/ Е.В. Рижков// Інформаційні технології в освіті та практиці : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Львів, 16 грудня 2022) / упорядник: Т.В. Магеровська. Львів : ЛьвДУВС, 2023. – С. 58-62.
10. Кримінальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
11. Партизани ліквідували у лікарнях Сімферополя 30 окупантів. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/11/13/novyna/bezpeka/partyzany-likviduvaly-likarnyax-simferopolya-30-okupantiv>.

Віталій Грибан

доктор біологічних наук, професор,
Заслужений працівник
народної освіти України
*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

Володимир Мельников

кандидат біологічних наук, доцент
*(Західно-Казахстанський
інноваційно-технологічний
університет, м. Уральськ, Казахстан)*

**МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ РУХОВИХ НАВИЧОК
У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ СПОРТІ**

Діяльність спортсмена виступає у формі нормативно закріпленого стереотипу, в якому узагальнений як власний досвід та здібності, так і